

ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวกโดยครอบครัวมีส่วนร่วมต่อพฤติกรรม เลียงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้

พนิดา สีสมนศรี¹, ยุซรอ เล้าะแม^{1*}, นาซีพะห์ เจะเลาะ¹, ไพรมาน กาหลง¹ และอัมรุ แวดอเล้าะ¹

¹วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

(วันที่รับบทความ: 15 พฤษภาคม 2568; วันที่แก้ไข: 26 มิถุนายน 2568; วันที่ตอบรับ: 3 กรกฎาคม 2568)

บทคัดย่อ

พฤติกรรมการเลียงดูบุตรเชิงบวกเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในบริบทจังหวัดชายแดนใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเสี่ยงด้านพฤติกรรมของเด็ก โปรแกรม Triple-P Positive Parenting Program เป็นโปรแกรมสนับสนุนผู้ปกครองที่ได้รับการพิสูจน์ว่ามีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างทักษะการเลียงดูบุตรเชิงบวก การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง การทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมห่วงการเลียงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 27 คน คัดเลือกแบบเจาะจง ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2567 ถึงมกราคม 2568 ระยะเวลา 4 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ โปรแกรม Triple-P Positive Parenting Program แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามพฤติกรรมเลียงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ paired t-test เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมเลียงดูบุตรเชิงบวกดีขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 3.06 (S.D.=1.07) เป็น 3.73 (S.D.=0.50) หลังการเข้าร่วมโปรแกรม (95% CI=0.56-0.78) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value<.01) ข้อเสนอแนะผลการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้หลากหลายมากขึ้นในบริบทที่แตกต่างกัน และศึกษาผลลัพธ์ระยะยาวของโปรแกรมต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: โปรแกรม, การส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวก, ครอบครัวมีส่วนร่วม, เด็กปฐมวัย, บริบทชายแดนใต้

***ผู้รับผิดชอบบทความ:** ยุซรอ เล้าะแม; userow@bcnyala.ac.th

The Effects of the Triple-P Positive Parenting Program on Positive Parenting Behaviors Among Parents of Preschool Children in the Southern Border Provinces of Thailand

Panida Sisomsri¹, Userow Lohmae^{1*}, Nasifah Cheloh¹, Firman Kalong¹ and Amru Waedoloh¹

¹Boromarajonani College of Nursing, Yala, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute

(Received: 15 May 2025; Revised: 26 June 2025; Accepted: 3 July 2025)

Abstract

Positive parenting behavior is a crucial factor in promoting the emotional and social development of preschool children, particularly in the context of the southern border provinces, which are culturally diverse and have higher behavioral risks among children. The Triple-P Positive Parenting Program is a parenting support program that has been proven to be effective in enhancing positive parenting skills. This study employed a quasi-experimental research design with a one-group, pretest-posttest approach. The objective was to study the effects of the program on positive parenting behaviors among parents of preschool children. The sample consisted of 27 parents of preschool children from a community in a southern border province who selected through purposive sampling, and the research was conducted over 4 weeks between November 2024 and January 2025. The research instruments included the Triple-P Positive Parenting Program, a general information questionnaire, and a Positive Parenting Behavior Questionnaire. Data were analyzed using paired t-test statistics to compare the scores before and after participating in the program. The results showed that parents' positive parenting behaviors significantly improved, with the mean score increasing from 3.06 (S.D.=1.07) to 3.73 (S.D.=0.50) after participating in the program (95% CI=0.56-0.78; p -value<.01). Recommendations from the study suggest that future research should expand the sample to be more diverse and include different contexts and that the study period extended to assess the long-term outcomes of the program on parenting behaviors and the development of preschool children.

Keywords: program, triple-p positive parenting program, family engagement, early childhood, southern border provinces context

***Corresponding author:** Userow Lohmae; userow@bcnyala.ac.th

บทนำ

เด็กที่มีพื้นฐานทางอารมณ์และสังคมที่เข้มแข็งย่อมเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสามารถในการเผชิญกับความท้าทายและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในช่วงวัยปฐมวัยซึ่งเป็นช่วงสำคัญของการวางรากฐานพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) การส่งเสริมทักษะด้านอารมณ์ (EQ) ทักษะการคิดแก้ปัญหา และทักษะการควบคุมอารมณ์ตั้งแต่ปฐมวัยมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ (นิพัทธา สังข์ชัย และเนรัญชลา จารุจิตร, 2564) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในประเทศไทยพบว่าเด็กปฐมวัยจำนวนมากยังมีปัญหาทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Function: EF) โดยร้อยละ 28.32 มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (นวลจันทร์ จุฑาภักติกุล, 2560) และร้อยละ 30 มีปัญหา EF อย่างชัดเจนหรือน้อย โดยเด็กปฐมวัยร้อยละ 38.78 มีพัฒนาการ EF ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา EF เพื่อเพิ่มความพร้อมในการเรียนรู้และการปรับตัวในอนาคต (ปาริชาติ อาษาธง และทองมี ผลาผล, 2565)

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์และพฤติกรรมของเด็ก คือ การเลี้ยงดูของผู้ปกครอง โดยเฉพาะในบริบทของครอบครัวที่มีความซับซ้อน เช่น ครอบครัวที่มีความขัดแย้ง หรือผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูเชิงลบ ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก อาทิ การควบคุมอารมณ์ไม่ได้ พฤติกรรมก้าวร้าว และขาดทักษะทางสังคม (ณฐมน สีธิแก้ว, ศลิษา โกดีย์, เกศมณี มูลปานันท์ และคณะ, 2565; มัทรี คอดริ่งตัน, จุฑามาศ โชติบาง และอัจฉราพร ศรีภูษณาพรหม, 2564) การเลี้ยงดูเชิงบวก (Positive Parenting) ซึ่งเน้นการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมโดยไม่ใช้ความรุนแรงและส่งเสริมทักษะทางสังคมและชีวิตที่สำคัญ ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน (กรมสุขภาพจิต, 2565) ทั้งนี้แนวคิดวินัยเชิงบวก (Positive Discipline) ได้รับการนำไปพัฒนาเป็นโปรแกรมต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของเด็ก (นัฏฐ์ดนุช จรครบุรีธนาตุล, ทนง ทองภูเบศร์, และชินวงศ์ ศรีงาม, 2567; พิชมัย แข็งแรง, 2567)

โปรแกรม Triple-P Positive Parenting Program เป็นอีกหนึ่งโปรแกรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ว่าเป็นโปรแกรมการเลี้ยงดูแบบเชิงบวกที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีพฤติกรรม-ความคิด (Cognitive-Behavioral Theory) และทฤษฎีพัฒนาการ (Developmental Theory) (Sanders, 2008) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรม อารมณ์ และพัฒนาการรุนแรงในเด็กและวัยรุ่น ผ่านการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจของผู้ปกครองในการจัดการพฤติกรรมบุตรอย่างเหมาะสมผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ปลอดภัย สอดคล้องกับพัฒนาการและไม่ใช้ความรุนแรง ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมในเด็ก พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม และลดความเสี่ยงต่อปัญหาพฤติกรรมในระยะยาว (นัฏฐ์ดนุช จรครบุรีธนาตุล, ทนง ทองภูเบศร์ และชินวงศ์ ศรีงาม, 2567)

ในประเทศไทยมีความพยายามในการประยุกต์ใช้โปรแกรม Triple-P Positive Parenting Program ในหลายพื้นที่เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครอง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน โดยมีการปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทของแต่ละท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น การศึกษาของดุขุฎี จิ่งศิริกุลวิทย์

และอมรา ธนศุภรัตน์ (2566) ได้นำโปรแกรม Thai Triple-P ไปประยุกต์ใช้ในจังหวัดเชียงใหม่กับกลุ่มเด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงต่อการพัฒนาการล่าช้า ซึ่งพบว่าโปรแกรมสามารถส่งเสริมทั้งพัฒนาการและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก ตลอดจนเพิ่มทักษะการเลี้ยงดูของผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนถึงศักยภาพของโปรแกรมในบริบทของครอบครัวเมืองและกลุ่มเด็กกลุ่มเปราะบาง ขณะเดียวกัน ลักษณะ สกิลทอง และศรินทิพย์ ชาลีเครือ (2565) ได้พัฒนาโปรแกรม Triple-P เพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตสุขภาพที่ 7 โดยเน้นกลุ่มเด็กทั่วไปในบริบทของระบบบริการสุขภาพภาครัฐ ส่วนงานวิจัยของนาดี สอนโพธิ์, พัทรินทร์ ฉลาดธัญญกิจ และธีรรัตน์ พลราช (2567) ได้พัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมภายใต้แนวทางของ Triple-P ในจังหวัดสกลนคร โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของบริบทชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีโครงสร้างครอบครัวขยายและเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง

แม้จะมีการประยุกต์ใช้โปรแกรม Triple-P อย่างกว้างขวางในประเทศไทย แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่มุ่งเน้นการนำโปรแกรมดังกล่าวไปใช้ในบริบทเฉพาะอย่างพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ซึ่งมีลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม และศาสนาที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่นอย่างมีนัยสำคัญ พื้นที่ชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีประชากรมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ โดยแนวทางการเลี้ยงดูบุตรมักยึดโยงกับหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม วิถีชีวิตของชุมชน และภาษาเฉพาะถิ่น ความเชื่อทางศาสนาและค่านิยมของครอบครัวจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดู และอาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงหรือยอมรับแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการที่พัฒนาในบริบททั่วไป ซึ่งจากข้อมูลระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2567) ระบุว่า เขตสุขภาพที่ 12 มีอัตราเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าร้อยละ 20.75 ขณะที่จังหวัดยะลามีอัตราอยู่ที่ร้อยละ 19.24 และในระดับตำบล เช่น ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบอัตราสูงถึงร้อยละ 26.32 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งในระดับจังหวัดและเขตสุขภาพ สะท้อนถึงความรุนแรงของปัญหาพัฒนาการล่าช้าในพื้นที่ นอกจากนี้ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม ศาสนา และภาษาในพื้นที่ยังส่งผลต่อรูปแบบการเลี้ยงดูและการเข้าถึงบริการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญ

ปัจจุบันมีการส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวกในระดับชุมชน แต่กิจกรรมส่วนใหญ่ยังขาดความสอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมของพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความหลากหลายทางภาษา วิถีชีวิต และค่านิยมครอบครัวที่ยึดโยงกับหลักศาสนาอิสลาม แนวทางการดำเนินงานในพื้นที่จำนวนมากยังคงเน้นการแจกคู่มือ DSPM (Developmental Surveillance and Promotion Manual) เพียงอย่างเดียวโดยไม่มีรูปแบบการจัดกิจกรรมหรือกลไกการมีส่วนร่วมของครอบครัวอย่างเป็นระบบ เนื้อหาในคู่มือส่วนใหญ่เป็นครอบครัวมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการออกแบบโปรแกรมให้สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรมของพื้นที่ชายแดนภาคใต้ โดยผสมผสานหลักคำสอนทางศาสนาอิสลาม เข้ากับเนื้อหา กิจกรรม และช่องทางการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ความรู้สึกร่วม และการนำไปใช้จริงในครอบครัวมุสลิมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน งานวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและประยุกต์ใช้โปรแกรม Triple-P ที่ปรับบริบทให้เหมาะสมกับชุมชนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งในแง่ของเนื้อหา ภาษา กิจกรรมการเรียนรู้ และเครื่องมือสนับสนุน โดยคาดหวังว่าจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเชิงบวกของผู้ปกครอง ที่ส่งผลต่อการ

พัฒนาทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคมของเด็กปฐมวัยได้อย่างยั่งยืนภายใต้บริบทวัฒนธรรมที่มีความเฉพาะเจาะจงของพื้นที่แนวทางทั่วไปที่ใช้ภาษากลางและยังไม่เชื่อมโยงกับบริบทศาสนา จึงทำให้ผู้ปกครองขาดความรู้สึกร่วม ไม่เห็นความสำคัญ และไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างต่อเนื่อง จากข้อจำกัดดังกล่าวจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวกที่ให้

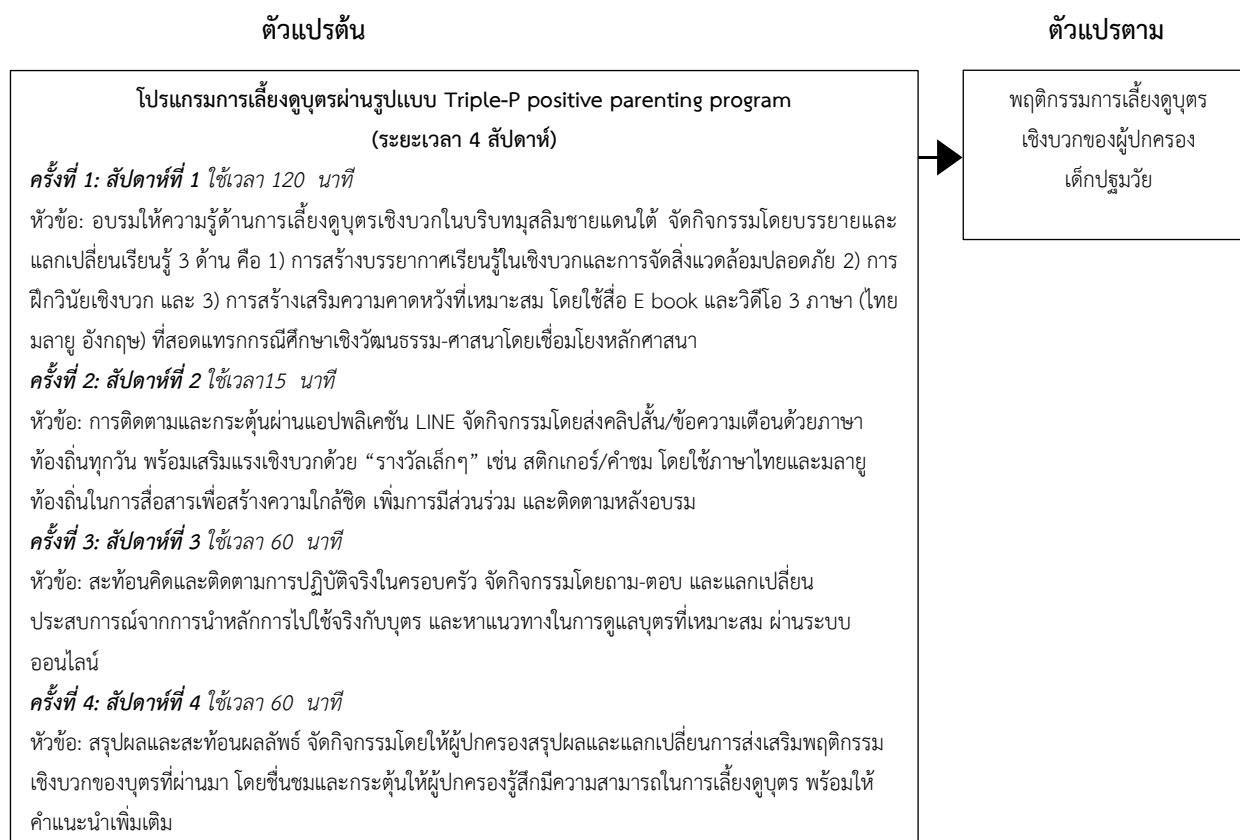
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้ ก่อนและหลังได้รับโปรแกรม Triple - P positive parenting program

สมมติฐานของการวิจัย

พฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้หลังได้รับโปรแกรม Triple-P positive parenting program สูงกว่าก่อนรับโปรแกรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) ซึ่งเป็นการศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (one-group pretest -posttest design) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรม Triple-P positive parenting program ต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้ระยะเวลาในการทำวิจัย ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2567 ถึงมกราคม 2568

ประชากร คือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี ในชุมชนหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 260 คน ในปีการศึกษา 2567

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในชุมชนหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 27 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้โปรแกรมคำนวณของ G* power ใช้ Test Family เลือก t-tests, Statistical test Laon Means : Differences between two dependent Means (matched pairs) กำหนดค่าอิทธิพลขนาดกลาง (Effect size)=0.5 ความคลาดเคลื่อน (Alpha)=0.05 และค่า Power 0.8 ได้กลุ่มตัวอย่าง 27 คน (Kang, 2021) เนื่องจากการเข้าถึงของประชากรเฉพาะในพื้นที่ชายแดนใต้มีข้อจำกัดในการเข้าถึงโดยผู้วิจัยได้มีการคัดเลือกเข้าตามเกณฑ์และมีผลการทดสอบความเป็นปกติของการแจกแจงข้อมูล ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คนมีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ทางสถิติในบริบทของการวิจัยนี้ และสามารถใช่วิธีแบบ parametric ได้อย่างถูกต้องตามหลักการทางระเบียบวิธีวิจัย (Skaik, 2015) นอกจากนี้การศึกษานี้ ไม่ได้เพื่ออัตราการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างไว้เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมเพียงพอและเนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จึงสามารถติดตามกลุ่มตัวอย่างได้ตลอดระยะเวลาการทำวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เกณฑ์การคัดเลือก มีดังนี้

1. เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี ที่มีผลการตรวจพัฒนาการในระดับปกติ ไม่มีโรคที่มีผลต่อพัฒนาการ เช่น สมาธิสั้น ออทิสติก เป็นต้น
2. เป็นผู้ดูแลหลักและอาศัยในภูมิลำเนาชุมชนหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
3. อายุ 18-60 ปี เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่มีภาวะทางกฎหมาย มักเป็นผู้ปกครองหลักของเด็กปฐมวัย และลดความแปรปรวนจากผู้สูงอายุที่อาจมีข้อจำกัดด้านสุขภาพหรือเทคโนโลยี
4. อาศัยอยู่ร่วมกันกับเด็กปฐมวัย
5. ไม่มีภาวะผิดปกติด้านสุขภาพจิต สามารถพูด อ่าน และเขียนภาษาไทยได้
6. มีอุปกรณ์สื่อสารที่สามารถเข้าถึงโปรแกรมในรูปแบบออนไลน์ได้ เช่น โทรศัพท์ ไอแพด เป็นต้น

เกณฑ์การคัดออก มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมีอาการเจ็บป่วยในระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม
2. ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมได้ครบถ้วนตามกำหนด

เครื่องมือการวิจัย

การศึกษานี้ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินทดลอง และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินทดลอง คือ โปรแกรมการเลี้ยงดูบุตรผ่านรูปแบบ Triple-P positive parenting program เป็นโปรแกรมที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูเชิงบวกของเด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดของโอเร็มตามขั้นตอน การสอน การชี้แนะ การสนับสนุน การสร้างสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องการส่งเสริมเลี้ยงดูเชิงบวกตามแนวคิดของ Triple-P positive parenting program ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) การสร้างบรรยากาศเรียนรู้ในเชิงบวก และการจัดสิ่งแวดล้อมปลอดภัย 2) การฝึกวินัยเชิงบวก 3) การสร้างเสริมความคาดหวังที่เหมาะสม โดยบูรณาการตามบริบทความเชื่อ ศาสนา และวัฒนธรรมผ่านสื่อ E-book และวิดีโอ 3 ภาษา คือ ไทย มลายู อังกฤษ

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ดังนี้

1.1 แบบสอบถามข้อมูลผู้ปกครอง จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย/เดือน ศาสนา โรคประจำตัว จำนวนเด็กในความดูแล และความสัมพันธ์กับเด็ก

1.2 แบบสอบถามข้อมูลของเด็กปฐมวัย จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง โรคประจำตัว น้ำหนักแรกคลอด และประวัติการคลอด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้ โดยผู้วิจัยได้นำเอาแบบประเมินการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวก ซึ่งพัฒนาโดย ชาญวิทย์ พรนภล (2563) จำนวน 16 ข้อ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ โดยเป็นข้อความเชิงบวกทั้งหมด ดังนี้ 4 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ 3 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง 2 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง และ 1 คะแนน หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติ เกณฑ์การแปลผลพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้ ใช้เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนที่ได้จากการวัดข้อมูลประเภทอันดับภาคขึ้น การแปลผลแบ่งคะแนนเฉลี่ยได้ 4 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง	มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง	มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง	มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง	มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับปรับปรุง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. โปรแกรมที่ใช้ในการทดลองได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตและใช้สื่อออนไลน์ 1 ท่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันพิจารณา

ความเหมาะสมของเนื้อหา โครงสร้าง รูปแบบการใช้ภาษา และความสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและความเชื่อของพื้นที่ชายแดนใต้ ผลการประเมินพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของรายการ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1.00 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงโปรแกรมก่อนนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นดูบุตรเชิงบวก โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โครงสร้างและความเหมาะสมของภาษาและบริบทวัฒนธรรม ความเชื่อในชายแดนใต้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตและใช้สื่อออนไลน์ โดยหลังผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่า IOC เท่ากับ 1 หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ได้รับ คำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) ในกลุ่มบริบทชายแดนใต้กับผู้ปกครอง ณ ชุมชนนิบงบารู อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.97

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยและงานสร้างสรรค์ในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา (IRB) รหัสจริยธรรมวิจัย SBCNYL 001/2567 วันที่รับรอง 24 ตุลาคม 2567 เมื่อผ่านการอนุมัติในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัย ได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยขอความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างด้วยความสมัครใจ ก่อนการเก็บข้อมูลผู้วิจัยแนะนำตัว อธิบาย และชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัย และการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินใจเข้าร่วมหรือปฏิเสธเข้าร่วมโครงการวิจัยด้วยตนเอง โดยไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูล และการบริการสุขภาพที่จะได้รับ และการนำเสนอข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ เป็นการให้ข้อมูลในภาพรวมด้านวิชาการเท่านั้น ไม่มีการระบุตัวตนถึงกลุ่มตัวอย่างได้ เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย และจะทำลายข้อมูลหลังจากได้รับการเผยแพร่งานวิจัย 2 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นเตรียมการ มีดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในพื้นที่ผ่านโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งเป็นผู้ประสานงานกับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในชุมชน เพื่อช่วยนำผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามสถานที่ที่นัดหมาย
2. ประสานกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อนัดหมายดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

3. พบกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด แนะนำตัว ชี้แจงโครงการวิจัย และลงชื่อในแบบฟอร์มการยินยอมเข้าร่วมการวิจัยตามความสมัครใจ

4. ก่อนเริ่มดำเนินการตามโปรแกรมผู้วิจัยชี้แจงการทำแบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวก ก่อน-หลัง (Pre-Post test) เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ

5. สร้างกลุ่มออนไลน์ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน LINE กลุ่ม เพื่อสื่อสารข้อมูลเพิ่มเติม

6. ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (Pre-test) ใช้เวลาประมาณ 15 นาที และตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามทุกฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์ผล

ขั้นตอนการทดลอง มีดังนี้

โปรแกรมการเลี้ยงดูบุตรผ่านรูปแบบ Triple-P positive parenting program (ระยะเวลา 4 สัปดาห์)

ครั้งที่ 1: สัปดาห์ที่ 1 ใช้เวลา 120 นาที

หัวข้อ: อบรมให้ความรู้ด้านการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกในบริบทสมชายแดนใต้

กิจกรรม: บรรยายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3 ด้าน คือ 1) การสร้างบรรยากาศเรียนรู้ในเชิงบวกและการจัดสิ่งแวดล้อมปลอดภัย 2) การฝึกวินัยเชิงบวก และ 3) การสร้างเสริมความคาดหวังที่เหมาะสม โดยใช้สื่อ E book และวิดีโอ 3 ภาษา (ไทย มลายู อังกฤษ) ที่สอดแทรกกรณีศึกษาเชิงวัฒนธรรม-ศาสนาโดยเชื่อมโยงหลักศาสนา

ครั้งที่ 2: สัปดาห์ที่ 2 ใช้เวลา 15 นาที

หัวข้อ: การติดตามและกระตุ้นผ่านแอปพลิเคชัน LINE

กิจกรรม: ส่งคลิปสั้น/ข้อความเตือนด้วยภาษาท้องถิ่นทุกวัน พร้อมเสริมแรงเชิงบวกด้วย “รางวัลเล็กๆ” เช่น สติกเกอร์/คำชม โดยใช้ภาษาไทยและมลายูท้องถิ่นในการสื่อสารเพื่อสร้างความใกล้ชิด เพิ่มการมีส่วนร่วม และติดตามหลังอบรมในพื้นที่

ครั้งที่ 3: สัปดาห์ที่ 3 ใช้เวลา 60 นาที

หัวข้อ: สะท้อนคิดและติดตามการปฏิบัติจริงในครอบครัว

กิจกรรม: ถาม-ตอบ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการนำหลักการไปใช้จริงกับบุตร และหาแนวทางในการดูแลบุตรที่เหมาะสม ผ่านระบบออนไลน์

ครั้งที่ 4: สัปดาห์ที่ 4 ใช้เวลา 60 นาที

หัวข้อ: สรุปผลและสะท้อนผลลัพธ์

กิจกรรม: ให้ผู้ปกครองสรุปผลและแลกเปลี่ยนการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของบุตรที่ผ่านมา โดยชื่นชมและกระตุ้นให้ผู้ปกครองรู้สึกมีความสามารถในการเลี้ยงดูบุตร พร้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติม

หลังเข้าร่วมโปรแกรมผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวก (Post-test) ใช้เวลาประมาณ 15 นาที และตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามทุกฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเล่นดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเล่นดูบุตรผ่านรูปแบบ Triple-P positive parenting program โดยใช้สถิติที่คู่ (Paired t-test) โดยมีการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการแจกแจงข้อมูล (Test of Normality ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยใช้สถิติ Shapiro-Wilk)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 96.3 ซึ่งมีอายุระหว่าง 31-45 ปี มากที่สุด ร้อยละ 59.3 รองลงมาคือ อายุ 46-60 ปี ร้อยละ 22.2 และอายุ 18-30 ปี ร้อยละ 18.5 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 70.1 พุทธ ร้อยละ 29.9 เกี่ยวข้องเป็นแม่กับเด็ก ร้อยละ 81.5 รองลงมาคือ ปู่ย่า/ตายาย ร้อยละ 14.8 และพ่อ ร้อยละ 3.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 37.0 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 33.3 และระดับอนุปริญญา ร้อยละ 18.5 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพเป็นพนักงานรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมากที่สุด ร้อยละ 29.6 รองลงมาคือ อาชีพแม่บ้าน ร้อยละ 25.9 และอาชีพเกษตรกรและค้าขาย ร้อยละ 14.8 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรส ร้อยละ 92.6 มีรายได้ครอบครัว/เดือนมากที่สุดในช่วง 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 37.1 รองลงมาคือ น้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 25.9 และ 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 18.5 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 81.5 มีจำนวนเด็กในความดูแลมากที่สุด 1-2 คน ร้อยละ 88.9 รองลงมาคือ มากกว่า 4 คน ร้อยละ 7.4 และ 3-4 คน ร้อยละ 3.7 ตามลำดับ

ข้อมูลทั่วไปของบุตร พบว่า เป็นเด็กผู้ชาย ร้อยละ 48.1 ผู้หญิง ร้อยละ 51.9 มีอายุ 3 ปี ร้อยละ 37 และอายุ 4, 5 และ 6 ปี ร้อยละ 22.2, 18.6 และ 22.2 ตามลำดับ น้ำหนักแรกคลอดมากที่สุดในช่วง 2,500-3,000 กรัม และ 3,001-3,500 กรัม ร้อยละ 40.7 รองลงมาคือ 3,501-4,000 กรัม ร้อยละ 14.9 และน้อยกว่า 2,500 กรัม ร้อยละ 3.7 ตามลำดับ โดยเด็กส่วนใหญ่มีประวัติการคลอดครบกำหนด ร้อยละ 92.6 ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 96.3 และได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์ ร้อยละ 85.2 เด็กมีผลตรวจพัฒนาการครั้งล่าสุดสมวัยมากที่สุด ร้อยละ 92.6 รองลงมาคือ ไม่เคยได้รับการตรวจ ร้อยละ 7.4

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเล่นดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเล่นดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองหลังเข้าร่วมโปรแกรม ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.50) สูงกว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม 0.67 คะแนน (95%CI =0.56-0.78) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value}<.01$ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเลี้ยงดูบุตรผ่านรูปแบบ Triple-P positive parenting program (n=27)

พฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวก ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$	S.D.	Mean diff	95% CI	t	p-value
ระยะก่อนทดลอง	3.06	1.07	0.67	0.56 - 0.78	11.97	< 0.01*
ระยะหลังทดลอง	3.73	0.50				

*p-value<.01

อภิปรายผล

พฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังจากการเข้าร่วมโปรแกรม Triple-P Positive Parenting Program สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value <.01) โดยผู้ปกครองมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ =3.06, S.D.=1.07) และเพิ่มขึ้นเป็นระดับดีมาก หลังจบโปรแกรม ($\bar{X}$ =3.73, S.D.=0.50) ความสำเร็จของโปรแกรมห่วงล้อมถึงจุดเด่นของ Triple-P ซึ่งได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) และทฤษฎีพฤติกรรมและพัฒนาการทางปัญญาของ Sanders (2008) โดยโปรแกรมส่งเสริมให้ผู้ปกครองเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การชมวิดีโอ จำลองสถานการณ์ การแลกเปลี่ยนในกลุ่มย่อย การฝึกวินัยเชิงบวก และการตั้งเป้าหมายในการเลี้ยงดู โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (blended learning) ทั้งแบบออนไลน์และออนไซต์ พร้อมการติดตามผ่านแอปพลิเคชัน LINE

จุดแข็งสำคัญอีกประการของโปรแกรมนี้อีกคือการประยุกต์ทฤษฎีสากลให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ชายแดนใต้ ซึ่งเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งด้านภาษา ศาสนา และวิถีชีวิต โปรแกรมจึงได้รับการปรับเนื้อหา สื่อ และภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนมุสลิมในท้องถิ่น โดยเฉพาะการแทรกหลักคิดที่สอดคล้องกับศาสนาอิสลามและค่านิยมครอบครัว ซึ่งช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสร้างความต่อเนื่องในการเรียนรู้ นอกจากนี้โปรแกรมยังได้รับการเสริมด้วยแนวคิกระบบสนับสนุนและให้ความรู้ (Educative Supportive Nursing System) ของ Orem (2001) โดยผู้วิจัยดำเนินการผ่านการให้ความรู้ การแนะนำ การเสวนา และการสรุปผลร่วมกัน ซึ่งช่วยให้ผู้ปกครองได้รับการเสริมพลัง (empowerment) ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และความมั่นใจในการดูแลบุตร สอดคล้องกับงานวิจัยของมลฤดีน้อยคำแย, ปันตดา ธนเศรษฐกร และพัชรินทร์ เสรี (2565) และยุพิน นุชิต (2567) ที่ชี้ว่าการเลี้ยงดูเชิงบวกสามารถส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็ก รวมถึงความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างพ่อแม่และบุตร

การเลี้ยงดูเชิงบวกส่งผลดีต่อพฤติกรรมเด็ก โดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การฝึกวินัยเชิงบวกที่ช่วยพัฒนาแรงจูงใจและการควบคุมตนเอง และการตั้งความคาดหวังที่เหมาะสม ช่วยลดความกดดันในเด็กและส่งเสริมการพัฒนาด้านตนเอง ผลลัพธ์เหล่านี้สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมา สุขทวี, เพ็ญภา กุลนภัทร และภรภัทร เฮงอุดมทรัพย์ (2566) ที่ระบุว่าทำให้คำปรึกษาและฝึกอบรมผู้ปกครองช่วยเพิ่มพฤติกรรมการเลี้ยงดู

เชิงบวกและพัฒนาการเด็ก และงานวิจัยของณฐมน สิริแก้ว, ศลิษา โกดีย์, เกศมณี มูลปานันท์ และคณะ (2565) ที่พบว่าการเลี้ยงดูเชิงบวกส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย รวมทั้งในการศึกษานี้ลักษณะประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นมารดาเพศหญิงในช่วงวัยกลางคน (อายุ 31-45 ปี) ซึ่งสะท้อนบทบาทสำคัญของผู้หญิงในสังคมมุสลิมชายแดนใต้ในฐานะผู้ดูแลบุตร (เสาวรส ปลื้มใจ และอุทิศ สังขรัตน์, 2558; พัทธิธรา รัตนชัย และอิสมาแอ กาเต๊ะ, 2564) และกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับมัธยมและปริญญาตรี ซึ่งเอื้อต่อการเข้าใจและประยุกต์ใช้เนื้อหาในโปรแกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมอนามัย, 2566)

ความสำคัญของการออกแบบโปรแกรมให้เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรม มีความชัดเจนในบริบทชายแดนใต้ที่เต็มไปด้วยความหลากหลายทางศาสนา ภาษา และวิถีชีวิต ซึ่งมีผลโดยตรงต่อรูปแบบการเลี้ยงดู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชื่อมโยงกับหลักคำสอนศาสนาอิสลามและค่านิยมท้องถิ่น การปรับใช้แนวคิดของ Triple-P ควบคู่กับทฤษฎีพยาบาลและเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังที่ Sander (2008) เสนอว่า โปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงดูจะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อถูกปรับให้เข้ากับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเป้าหมาย ผลการวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการประยุกต์โปรแกรม Triple-P ในพื้นที่ชายแดนใต้ของไทย ผ่านการผสมองค์ความรู้ด้านพยาบาล เทคโนโลยีดิจิทัล (เช่น LINE) และการเรียนรู้แบบเข้มข้นที่สามารถสร้างผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการนโยบาย การเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกในพื้นที่ชายแดนใต้สามารถดำเนินการได้โดยการกำหนดเป็นนโยบายของหน่วยบริการสุขภาพชุมชนหรือศูนย์พัฒนาเด็ก โดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการอบรมให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเชิงบวก เช่น การเสริมสร้างทักษะทางอารมณ์และการสื่อสารที่ดี เพื่อสร้างเครือข่ายสนับสนุนการติดตามและประเมินผลโครงการเป็นสิ่งสำคัญในการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ช่วยให้ผู้ปกครองสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการปฏิบัติ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สุขภาพให้ถ่ายทอดทักษะการเลี้ยงดูแก่ผู้ปกครอง จัดกิจกรรมอบรมในชุมชน สร้างเครือข่ายสนับสนุน ผ่านรูปแบบการเลี้ยงดูบุตร Triple-P positive parenting program ต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในบริบทชายแดนใต้ และติดตามผลเพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น เพื่อการเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพ

3. ด้านการศึกษา สามารถเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวกในรายวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่นจะช่วยเสริมสร้างทักษะและความรู้ให้กับผู้เรียนในการดูแลเด็กและสนับสนุนผู้ปกครอง โดยการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาและกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการเลี้ยงดูเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกทักษะการสื่อสารและการให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองจะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมบวกของเด็กและพัฒนาผู้ปกครองให้มีทักษะในการเลี้ยงดูบุตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย ควรดำเนินการศึกษาด้วยรูปแบบกึ่งทดลองที่มีกลุ่มควบคุม (quasi-experimental design with control group) เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์ระหว่างกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับโปรแกรมได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยแยกแยะผลของโปรแกรมจากปัจจัยภายนอกอื่นที่อาจมีผลต่อพฤติกรรมของผู้เข้าร่วม
2. การศึกษาในอนาคตควรออกแบบให้มีการติดตามผลในระยะยาว (Follow-up study) ภายหลังจากสิ้นสุดโปรแกรม เพื่อประเมินความคงทนของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเลี้ยงดู และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเนื่องในระยะเวลาดังกล่าว
3. ควรศึกษากับกลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา และบริบททางสังคม เพื่อประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมในกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น และเพิ่มความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ในวงกว้าง (generalizability)
4. ควรพัฒนาโปรแกรมให้สามารถใช้งานผ่านแอปพลิเคชันหรือระบบออนไลน์ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึง ลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างแพร่หลายทั้งในระดับชุมชนและสถานบริการสุขภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย รวมถึงขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหน้าถ้ำ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน และกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการประสานงานและเข้าร่วมกิจกรรมจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2565). โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวกโดยครอบครัวมีส่วนร่วม (Triple-P) (พิมพ์ครั้งที่ 3). สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์.
- กรมอนามัย. (2566). รายงานการศึกษาปัจจัยกำหนดสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพที่มีผลต่อครอบครัวและชุมชน. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2567). ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC). กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. <https://hdcservice.moph.go.th>
- ชาญวิทย์ พรนภดล. (2563). แบบวัดพฤติกรรมเลี้ยงดูเชิงบวก ฉบับผู้ปกครอง (POPS-P). กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณฐมน สีธิแก้ว, ศลิษา โกดัย, เกศมณี มูลพานันท์, ขนิษฐา พิธฉลาด, ฉันทนา แรงสิงห์, อรณิศา สิงขรณ์, และคณะ. (2565). การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อพฤติกรรม การเลี้ยงดูเชิงบวกของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย และความคิดเชิงบริหาร ของเด็กปฐมวัยในจังหวัดเชียงราย. วารสารพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 32(3), 122-133.

เอกสารอ้างอิง

- ดุขุฎิ จิ่งศิริกุลวิทย์ และอมรา ธนศุภรัตน์. (2566). ผลของโปรแกรมฝึกทักษะการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยไทย (Thai Triple-P) ต่อพัฒนาการและความฉลาดทางอารมณ์ในเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อพัฒนาการล่าช้า. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย*, 31(3), 215-226. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jmht/article/view/256049>
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). *การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย*. นครปฐม: ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นักฐิตินุช จรครบุรีธนาตุล, ทนง ทองภูเบศร์ และชินวงศ์ ศรีงาม. (2567). วินัยเชิงบวกของเด็กปฐมวัยสู่การเรียนรู้บนฐานวิถีชีวิตใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 35(1), 1-14.
- นาคี สอนโพธิ์, พัชรินทร์ ฉลาดธัญญกิจ และธีรรัตน์ พลราชม. (2567). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในวัย 3-5 ปี ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในสกลนคร. *วารสารพยาบาลกองทัพบก*, 25(3), 383-391. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/272719>
- นิพัทธา สังข์ชัย, และเนริฐุชา จารุจิตร. (2564). การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนา EQ ของเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำหรับผู้ปกครอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 23(1), 399-412.
- ปฐมา สุขทวี, เพ็ญภา กุลนภัทร และภรภัทร เสงอุดมทรัพย์. (2566). การเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในเวลาลูกยุคดิจิทัล ด้วยนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัย: การเสริมสร้างทักษะการเลี้ยงดูเด็กในยุคดิจิทัลผ่านนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัย. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18(1), 178-190. <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jre/article/view/15255>
- ปาริชาติ อาษาธง และทองมี ผลาผล. (2565). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยแบบมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารพยาบาลสภากาชาดไทย*, 15(2), 266-279.
- พัทธธิดา รัตนชัย และอิสมาแอ กาเต๊ะ. (2564). พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยหลักการอิสลามของครอบครัวไทยมุสลิมสามจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 12(1), 67-81.
- พิสมัย แข็งแรง. (2567). ผลของโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการและเสริมสร้างวินัยเชิงบวก โดยครอบครัวมีส่วนร่วม ส่งผลต่อความฉลาดทางด้านสติปัญญา ความฉลาดทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาการเด็กเล็กในเขตตำบลหัวช้าง อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางสุขภาพ*, 5(1), 25-35.
- มลฤดี น้อยคำแย, ปนัดดา ธนเศรษฐกร และพัชรินทร์ เสรี. (2565). ผลของโปรแกรมเทคนิค 101s การสร้างวินัยเชิงบวกสำหรับผู้ดูแลเด็กปฐมวัยต่อทักษะการใช้เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวก การเลี้ยงดูแบบรอบแนวคิดเติบโต และทักษะทางอารมณ์-สังคมในเด็กปฐมวัย. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 16(2), 3-5.
- มัทรี คอดริงตัน, จุฑามาต โขติบาง และอัจฉราพร ศรีภูษณาพรหม. (2564). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมวินัยเชิงบวกในผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน. *วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล*, 37(2), 229-231.

เอกสารอ้างอิง

- ยุพิน นุชิต. (2567). ประสิทธิภาพของโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการและสร้างวินัยเชิงบวกโดยครอบครัวมีส่วนร่วมต่อทักษะความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ในเครือข่ายสุขภาพอำเภอโพธารอง. *วารสารวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางสุขภาพ*, 5(1), 150-161.
- ลักขณา สกุกทอง และศรินทิพย์ ชาลีเครือ. (2565). การพัฒนาโปรแกรมTriple P เพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยเขตสุขภาพที่ 7. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น*, 14(1), 97-110. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/johpc7/article/view/253321>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- เสาวรส ปลื้มใจ และอุทิศ สังขรัตน์. (2558). การสร้างสันติภาพชายแดนใต้: เรื่องเล่าของผู้หญิง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 10(1), 225-242.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jrhi/article/view/269429>
- Kang H. (2021). Sample size determination and power analysis using the G*Power software. *Journal of educational evaluation for health professions*, 18, 17.
<https://doi.org/10.3352/jeehp.2021.18.17>
- Orem, D. E. (2001). *Nursing concepts practice* (6th ed.). St. Louis: Mosby-Year Book.
- Sander M.R. (2008). Triple P-positive parenting program: Towards an empirically validated multilevel parenting and family support strategy for prevention of behavior and emotional problems in children. *Clinical child and family Psychology Review*, 2, 71-90.
- Skaik, Y. (2015). The bread and butter of statistical analysis “t-test”: Uses and misuses. *Pakistan Journal of Medical Sciences*, 31(6), 1558-1559. <https://doi.org/10.12669/pjms.316.8984>